

Andenes havn KF

► **Andenes havn**

Konsekvensutredning av fugleliv

Oppdragsnr.: 5200842 Dokumentnr.: 01 Versjon: J01 Dato: 2020-01-27

Foto: Lars Jørgen Rostad, Norconsult

Oppdragsgiver: Andenes havn KF
Oppdragsgivers kontaktperson: Arne Lorentzen
Rådgiver: Norconsult AS, Vestfjordgaten 4, NO-1338 Sandvika
Oppdragsleder: Lars Jørgen Rostad
Fagansvarlig: Torgeir Isdahl
Andre nøkkelpersoner:

J01	2020-01-27	Til bruk/kommentar hos kunde	Lars Jørgen Rostad	Torgeir Isdahl	Lars Jørgen Rostad
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammen drag

I forbindelse med planarbeid for Andenes havn er Norconsult AS engasjert av Andenes Havn KF for å gjennomføre en konsekvensanalyse av fuglelivet i det aktuelle planområdet. Andenes havn ligger i nordspissen av Andøya i Andøy kommune, Nordland fylke.

Planområdet er allerede et eksisterende havneanlegg, med blant annet fiskemottak, ferjekai og småbåthavn. All landtilknyttet terrestrisk flate innenfor planområdet er allerede regulert til næringsformål eller andre områder uten LNFR-formål.

Tiltaket innebærer utfylling i sjø og utvidelse av bygnings- og anleggsflater i havnen. Deler av området som i dag er regulert til «Kombinert bebyggelse og anleggsformål», men som foreløpig er ubenyttet til utbygging, vil kunne bli dekket av bygningsflate i de nye planene. I tillegg innebærer tiltaket at det kommer til å bli mer menneskelig aktivitet i havnen, i både i sjøen og på land.

Havner skjermet med molo har egenskaper som kan ha betydning for og/eller tiltrekke fugler på flere måter. Siden de er skjermet mot kraftig sjø og store bølger blir de ofte brukt av enkelte arter som rasteområde, spesielt i dårlig vær. Siden havner skaper et rolig innenskjærs miljø blir de også brukt til næringssøksområde for fuglearter som ikke jakter pelagiske byttedyr. Havna har funksjon som raste- og næringssøksområder for en rekke fuglearter, blant annet rødlisteartene ærfugl (NT) og fiskemåke (NT). Videre er det en hekkekoloni med fiskemåke (NT), rødnebbterne og gråmåke i midtre havn i planområdet. På et tak på en av bygningene i havna hekker krykkje (EN).

Generelt innebærer tiltaket mer arealbeslag og menneskelig aktivitet innenfor planområdet, og dette er to faktorer som kan bidra til å redusere områdetets kvalitet for fugler. Støy og høy aktivitet i anleggsfasen vil kunne forstyrre fugl som befinner seg i nærhet til havnen, og kan gjøre havna mindre attraktiv som næringssøksområde for disse. Imidlertid er områdetets eksisterende verdier for fugl i utgangspunktet knyttet til menneskelige inngrep og aktivitet, gjennom havneanlegget og funksjonene dette har for en rekke fuglearter på Andøya.

Hekkekolonien for fiskemåke og rødnebbterne er planlagt å bli bygningsflate og andre harde flater. Det må derfor tas utgangspunkt i at fuglene ikke lenger kommer til å hekke her. Riktignok er området hekkekolonien ligger på allerede regulert til «Kombinert bebyggelse og anleggsformål» i kommuneplanen fra 2013, og ville følgelig vurderes som tapt i 0-alternativet. Altså innebærer det nye planforslaget de samme virkningene på hekkende fugl som 0-alternativet.

Samlet er det vurdert at tiltaket vil føre til en **noe negativ konsekvens** for fuglelivet i Andenes havn. Spesielt påvirkningen på hekkeområdet er vektlagt tungt, til tross for at virkningene her er vurdert å være begrensede veid opp mot 0-alternativet. Det presiseres at alle konsekvenser i stor grad er satt etter føre-var-prinsippet (NML §9) på grunn av usikkerhet rundt mulige negative virkninger, og at den samlede konsekvensen for fuglelivet i havna sannsynligvis vil være mindre reelt sett enn det som forespeiles i denne utredningen.

► Innhold

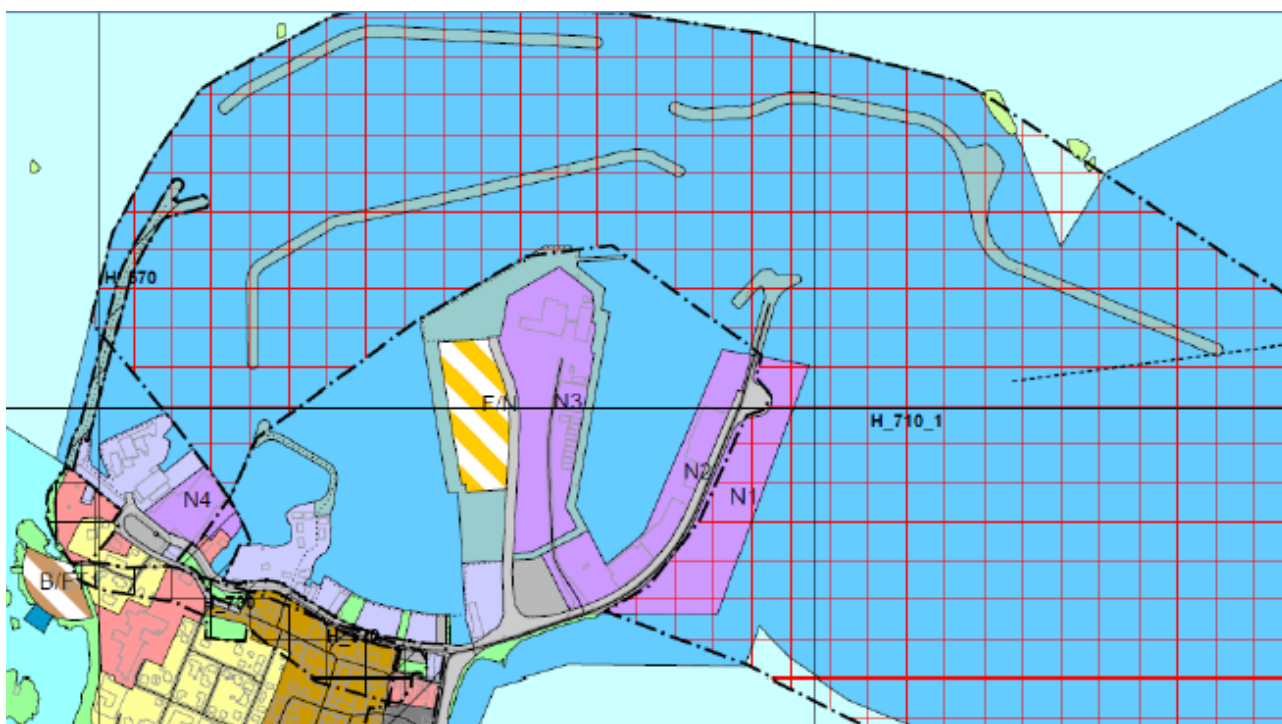
1	Bakgrunn/innledning	5
1.1	Dagens situasjon	5
1.2	Beskrivelse av tiltaket	5
2	Metode	7
2.1	Begrensning av utredningen	7
2.2	Metode for utredning av ikke-prissatte temaer	7
2.3	Referansealternativ	7
2.4	Utredningsområde	7
2.5	Metode for utredning av fagtema naturmangfold	7
2.5.1	<i>Definisjoner</i>	7
2.5.2	<i>Datainnsamling</i>	8
2.5.3	<i>Vurdering av verdi</i>	9
2.5.4	<i>Vurdering av påvirkning</i>	11
2.5.5	<i>Vurdering av konsekvens</i>	13
2.5.6	<i>Skadereduserende tiltak</i>	13
3	Status og verdi	15
3.1	Generelt	15
3.2	Raste- og næringssøksområder	15
3.3	Hekkeområder	16
3.4	Verdikart	17
4	Påvirkning og konsekvenser	18
4.1	Generelt	18
4.2	Raste- og næringssøksområder	18
4.3	Som hekkeområde	18
4.4	Sammenstilling av konsekvenser og konklusjon	19
5	Konsekvensreduserende tiltak	20
6	Referanser	21

1 Bakgrunn/innledning

I forbindelse med planarbeid for Andenes havn er Norconsult AS engasjert av Andenes Havn KF for å gjennomføre en konsekvensanalyse av fuglelivet i det aktuelle planområdet. Andenes havn ligger i nordspissen av Andøya i Andøy kommune, Nordland fylke.

1.1 Dagens situasjon

Planområdet er allerede et eksisterende havneanlegg, med blant annet fiskemottak, ferjekai og småbåthavn. All landtilknyttet terrestrisk flate innenfor planområdet er allerede regulert til næringsformål eller andre områder uten LNFR-formål.

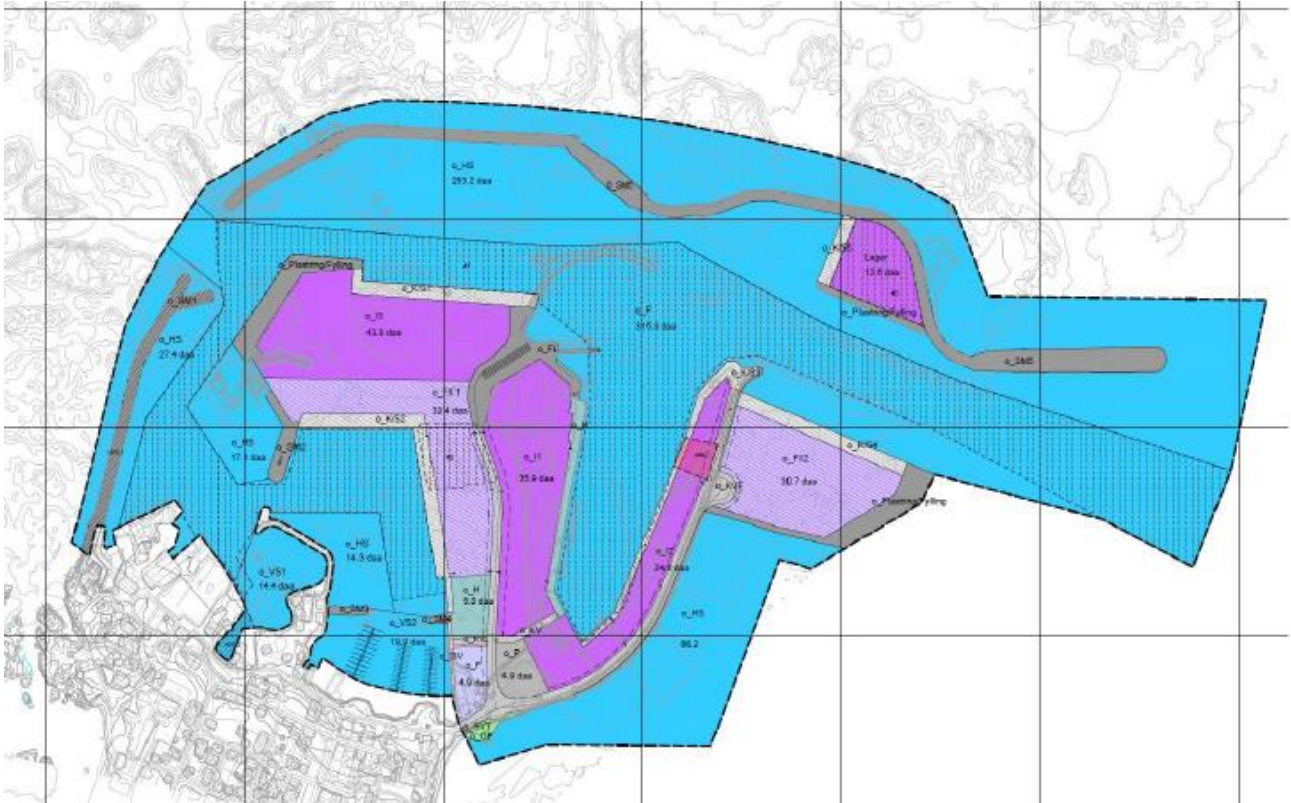
Figur 1. Gjeldende kommuneplan over Andenes havn.

1.2 Beskrivelse av tiltaket

Tiltaket innebærer fylling i sjø og utvidelse av bygnings- og anleggsflater i havnen. Dette gjelder i midtre og østre del av havnen (Figur 2). I tillegg er det planlagt en fylling sørvest på moloen nordøst i havnen.

Deler av området som i dag regulert til «Kombinert bebyggelse og anleggsformål» men som foreløpig er ubenyttet til utbygging vil kunne bli dekket av bygningsflate i de nye planene.

I tillegg innebærer tiltaket at det kommer til å bli mer menneskelig aktivitet i havnen, i både i sjøen og på land.

Figur 2. Planområde med tiltak.

2 Metode

2.1 Begrensning av utredningen

Denne utredningen er begrenset til å kun omfatte det aktuelle **fuglelivet** innenfor planområdet. I V712-metodikken er det derfor kun økologiske funksjonsområder for fugl innenfor utredningsområdet som vil utredes.

2.2 Metode for utredning av ikke-prissatte temaer

Konsekvensutredningen av ikke-prissatte temaer gjennomføres i henhold til metoden i Statens vegvesens håndbok om konsekvensanalyser (Håndbok V712, revidert utgave). Tre begreper står sentralt i denne analysen:

- **Verdi:** Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har for et fagtema.
- **Påvirkning:** Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak.
- **Konsekvens:** Konsekvens fremkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i *Figur 2-3*. Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område.

2.3 Referansealternativ

Påvirkning og konsekvenser av tiltaket vurderes i forhold til et referansealternativ. I denne utredningen omfatter referansealternativet nåværende aktivitet ved Andenes havn og forventet utvikling i området uten at de nye planene gjennomføres. Gjeldende arealplaner i og ved Andenes havn inngår i referansealternativet, dvs. at eksisterende arealbruk og eventuelle vedtatte fremtidige utbygginger legges til grunn.

2.4 Utredningsområde

Konsekvensutredningen omfatter alle områder som blir direkte berørt av den planlagte utbyggingen, (**tiltaksområdet**), samt en sone rundt, hvor man kan forvente at utbyggingen vil påvirke naturmangfold i anleggs- og driftsfasen (**influensområdet**). Tiltaksområdet og influensområdet utgjør til sammen **utredningsområdet**.

Planområdet for Andenes havn tilsvarer reguleringsplanenes formelle grense, og sikrer tilstrekkelig areal (inkludert sikkerhetszone) til gjennomføring av tiltaket. Planområdet omfatter tiltaksområdet og store deler av influensområdet, og dekker således mesteparten av utredningsområdet.

2.5 Metode for utredning av fagtema naturmangfold

2.5.1 Definisjoner

Temaet omhandler naturmangfold knyttet til terrestriske (landjorda), limniske (ferskvann) og marine (brakkvann og saltvann) systemer, inkludert livsbetingelser knyttet til disse. Naturmangfold defineres i henhold til naturmangfoldloven som biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning.

I denne utredningen er fagtemaet begrenset til å kun omfatte **fuglelivet** innenfor planområdet.

2.5.2 Datainnsamling

Innhenting av eksisterende data

Denne utredningen baserer seg nærmest utelukkende på eksisterende kunnskap. NOF gjennomførte i 2017/2018 kartlegging av fuglelivet i planområdet og deres bruk av området er gjengitt i Heggøy & Eggen (2018), og deres rapport blir hovedkilden til kunnskap om fuglelivet i havna. I tillegg støttes utredningen av data fra den offentlig tilgjengelige databasen Artsdatabanken.

Vurdering av kunnskapsgrunnlaget §8 NML

§8 Kunnskapsgrunnlaget

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet».

Andenes havn er godt kartlagt for fugleliv, både via spontane besøk av ornitologer og målrettet og metodisk kartlegging av NOF, dokumentert gjennom en fagrapport og store mengder data i offentlige tilgjengelige databaser. I sum vurderes kunnskapsgrunnlaget for fugl å være godt og tilstrekkelig til å kunne vurdere tiltakets konsekvenser for fuglelivet i planområdet.

§9 Førre-var-prinsippet

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak».

Det er noe usikkert hvordan endring av menneskelig aktivitet i havna vil kunne påvirke det eksisterende fuglelivet i havna. Førre-var-prinsippet er derfor tillagt noe vekt ved fastsettelse av konsekvensgrad for de ulike delområdene, og i den samlede vurderingen av tiltaket.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for».

Situasjonen for økosystemet, naturtypen eller arten skal vurderes på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå, jf. forvaltningsmålene i §§ 4 og 5. De overordnede målene er at mangfoldet av naturtyper og arter i norsk natur skal ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde, og at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet skal ivaretas så langt det anses rimelig. Det er lagt vekt på §§ 4, 5 og 10 i vurderingen av konsekvenser for delområder og i den samlede vurderingen av tiltaket.

Registreringskategorier

Tabell 1. Registreringskategorier for fagtema naturmangfold i V712.

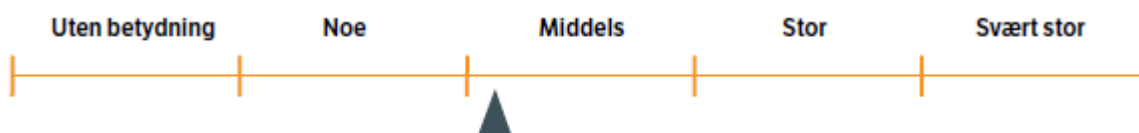
Kategorier	Forklaring
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Viktige arealer for naturmangfold, bundet sammen av områder med naturkvaliteter som legger til rette for vandring/spredning (økologisk flyt) mellom disse. Landskapsøkologiske funksjonsområder (se Figur 6-16) bidrar til bevaring av levedyktige bestander av arter gjennom flyt av gener/individer mellom leveområder. Landskapsøkologiske funksjonsområder faller inn under definisjonen av «grønn infrastruktur», jmfør Stortingsmelding 14 (2015-16).
Vernet natur	Verneområder etter naturmangfoldloven. Prioriterte arter og deres økologiske funksjonsområder.
Viktige naturtyper	Viktige naturtyper på land, i ferskvann og marint. Jmfør håndbøker fra Miljødirektoratet om kartlegging av naturtyper og marine typer (håndbok 13 og 19). Utvalgte naturtyper. Naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse, se forklaring i tekst.
Økologiske funksjonsområder for arter	Områder som oppfyller en økologisk funksjon for en art. Omfatter områder i ferskvann, brakkevann, kystvann og på land. Omfatter arealer med viktige økologiske funksjoner som ikke fanges opp av naturtypenivået. Funksjonsområder kan variere mye i utstrekning, og inkluderer også mindre områder i form av forekomster av arter med spesielle miljøkrav. Funksjonsområder kan omfatte flere arter som opptrer sammen på samme ressurs. Eksempler på økologiske funksjonsområder er gitt i Tabell 6-21.
Geosteder	Et avgrenset område som representerer en del av vår geologiske arv.

Inndeling i delområder

På grunnlag av innsamlet kunnskap er planområdet delt inn i enhetlige delområder etter økologiske funksjonsområder, inndelt etter primær funksjon for artene i som vist i forklaringsteksten for registreringskategorien i **Error! Reference source not found.** Med enhetlig menes områder som har en tilnærmet lik funksjon, karakter og/eller verdi.

2.5.3 Vurdering av verdi

Alle delområder er verdivurdert, og fremstilt på verdikart. I verdivurderingen benyttes en fem-trinns skala fra ubetydelig til svært stor, se figuren nedenfor.

Figur 2-1. Skala for vurdering av verdi.

Verdivurderingene er foretatt i henhold til de fagspesifikke kriteriene i håndbok V712:

Tabell 2. Verdikriterier for fagtema naturmangfold.

Verdi Kategori	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Landskaps-økologiske funksjonsområder		Områder med mulig landskaps økologisk funksjon. Små (lokalt viktige) vilt- og fugletrekk.	Områder med lokal eller regional landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på lokalt/ regionalt nivå. Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med regional til nasjonal landskaps-økologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på regionalt/ nasjonalt nivå. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med nasjonal, landskapsøkologisk funksjon. Særlig store og nasjonalt/ internasjonalt viktige vilt- og fugletrekk. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi.
Vernet natur				Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39 ⁵⁹) med permanent redusert verneverdi. Prioriterte arter i kategori VU og deres ØFO ⁶⁰ .	Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39). Øverste del forbeholdes verneområder med internasjonal verdi eller status, (Ramsar, Emerald-network m.fl). Prioriterte arter i kategori EN og CR og deres ØFO ⁶⁰ .
Viktige naturtyper		← C →	← B →	← A →	
		Lokaliteter verdi C (øvre del)	Lokaliteter verdi C og B (øvre del)	Lokaliteter verdi B og A (øvre del) Utvalgte naturtyper verdi B/C (B øverst i stor verdi).	Lokaliteter verdi A Utvalgte naturtyper verdi A.
Økologiske funksjonsområder for arter ⁶¹		Områder med funksjoner for vanlige arter (eks. høy tetthet av spurvefugl, ordinære beiteområder for hjortedyr, sjø/ fjæreatreal med få/små funksjoner). Funksjonsområder for enkelte vidt utbredte og alminnelige NT arter. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «Liten verdi» NVE rapport 49/2013 ⁵⁷ .	Lokalt til regionalt verdifulle funksjonsområder. Funksjonsområder for arter i kategori NT. Funksjonsområder for fredede arter ⁶² utenfor rødlista. Funksjonsområde for spesielt hensynskrevende arter ⁶³ . Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdi-kategori «middels verdi» NVE rapport 49/2013 ⁵⁷ samt vassdrag med forekomst av ål.	Viktige funksjonsområder region Funksjonsområder for arter i kategori VU. Funksjonsområder for NT-arter der disse er norske ansvarsarter og/ eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «stor verdi» NVE rapport 49/2013 ⁵⁷ samt viktige vassdrag for ål.	Store, veldokumenterte funksjonsområder av nasjonal (nedre del) og internasjonal (øvre del) betydning Funksjonsområder for trua arter i kategori CR (øvre del). Nedre del: EN-arter og arter i VU der disse er norske ansvarsarter og/eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/bestander i verdikategori «svært stor verdi» NVE rapport 49/2013 ⁵⁷ .
Geosteder		Geosteder med lokal betydning.	Geosteder med lokal-regional betydning.	Geosteder regional-nasjonalt betydning.	Geosteder med nasjonal-internasjonalt betydning.

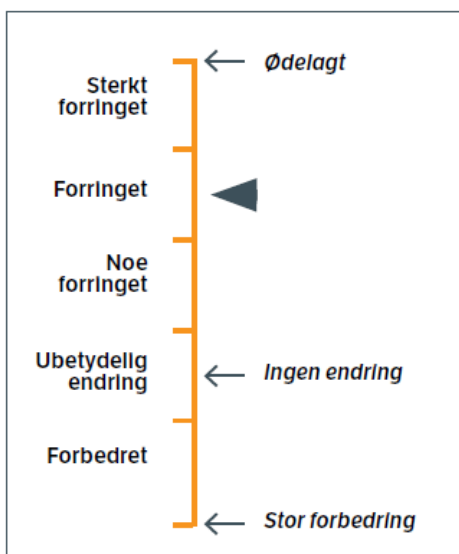
2.5.3.1 Rødlista for arter

Norsk rødliste 2015 (Henriksen & Hilmo, 2015) er benyttet for kategorisering av truede og sårbare arter. Rødlstekategoriernes rangering og forkortelser er:

- RE – Regionalt utryddet (Regionally Extinct)
- CR – Kritisk truet (Critically Endangered)
- EN – Sterkt truet (Endangered)
- VU – Sårbart (Vulnerable)
- NT – Nær truet (Near Threatened)
- DD – Datamangel (Data Deficient)

2.5.4 **Vurdering av påvirkning**

Vurdering av påvirkning er foretatt for alle de verdivurderte delområdene. Skalaen for påvirkning er glidende og går fra sterkt forringet til forbedret, se figuren nedenfor.

Figur 2-2. Skala for vurdering av påvirkning

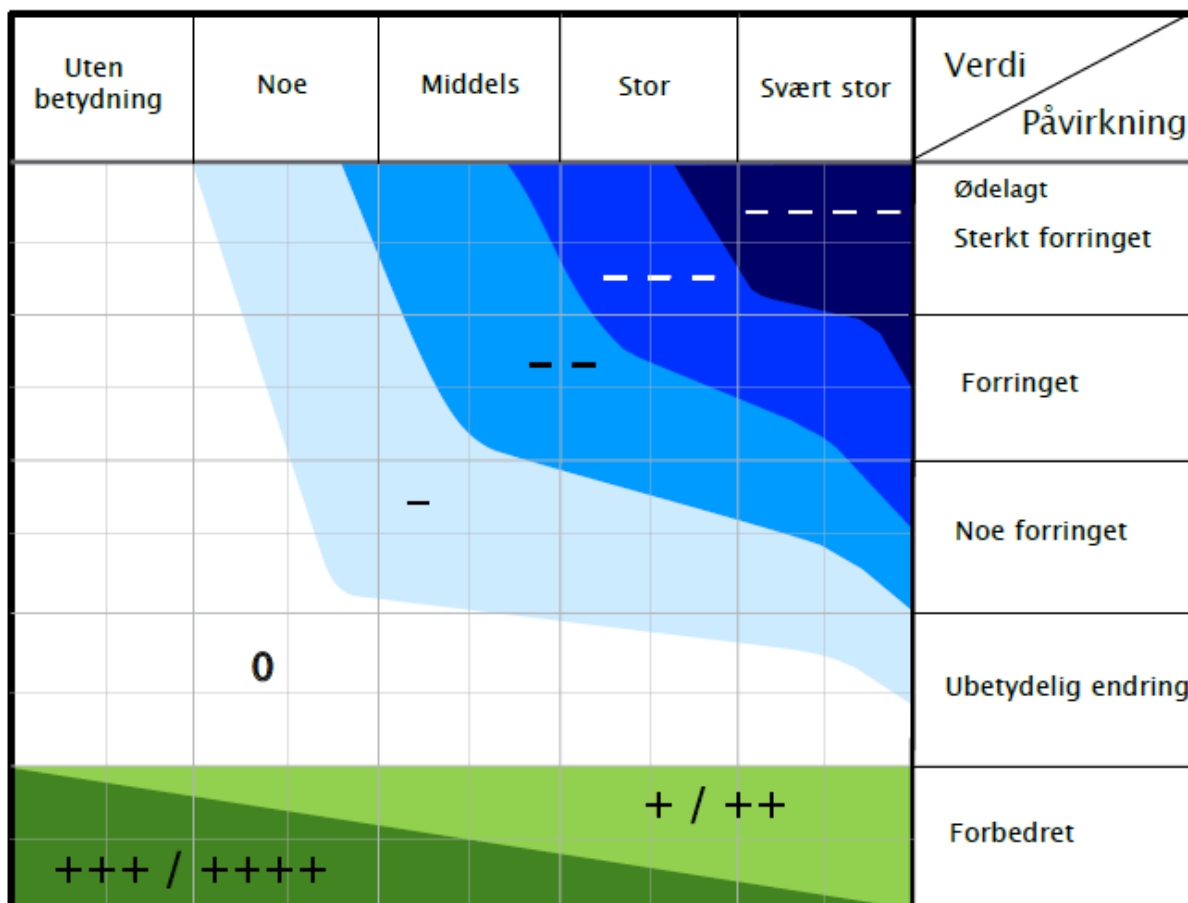
Vurdering av påvirkning er foretatt i henhold til veiledningen i håndbok V712:

Tabell 3. Veiledning for påvirkning

Påvirkning	Økologiske og landskaps- økologiske funksjonsområder for arter	Viktige naturtyper og geosteder	Verneområder
Sterkt forringet	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer.	Berører hele eller størstedelen (over 50 %). Berører mindre enn 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. Restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner.	Påvirkning som forringer viktige økologiske funksjoner og er i strid med verneformålet.
Generelt: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).			
Foringet	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk/vandringsmulighet der alternativer finnes.	Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet.	Mindre påvirkning som berører liten/ubetydelig del og ikke er i strid med verneformålet.
Generelt: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).			
Noe forringet	Splitter sammenhenger/reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes.	Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør mindre enn 20 % av lokaliteten. Liten forringelse av restareal.	Ubetydelig påvirkning. Ikke direkte arealinngrep.
Generelt: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år)			
Ubetydelig endring	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt		
Forbedret	Gjenoppretter eller skaper nye trekk/vandringsmuligheter mellom leveområder/biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur. Gjør en geotop tilgjengelig for forskning og undervisning	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur.

2.5.5 Vurdering av konsekvens

Konsekvensen for delområdene vurderes på en skala fra 4 minus til 4 pluss, se matrisen i figuren nedenfor. I denne matrisen utgjør verdiskalaen x-aksen, og påvirkningsskalaen y-aksen.

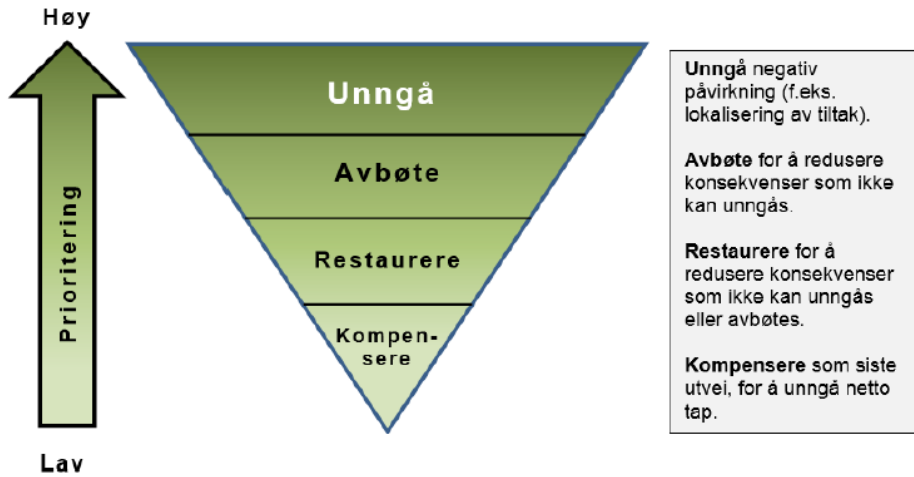

Figur 2-3. Konsekvensviften. Konsekvensen for et delområde fremkommer ved å sammenstille verdien med påvirkningen som tiltaket vil medføre.

2.5.6 Skadereduserende tiltak

Arbeidet med å minimere de negative konsekvensene av en utbygging går i mange faser. Det første og viktigste trinnet er å velge et alternativ som unngår skader eller medfører minst mulig skader på naturen.

Den neste fasen går på å avbøte de konsekvensene man ikke klarer å unngå. De avbøtende tiltakene er tiltak (tilpasninger/endringer) som kan bidra til å redusere/minimere de negative virkningene, og i denne rapporten er det også gitt forslag til tiltak utover det planen omfatter.

Figur 4. Illustrasjon av tiltakshierarkiet som skal sikre at negative konsekvenser først og fremst unngås, deretter avbøtes, restaureres og som siste utvei kompenseres (fra Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet).

3 Status og verdi

3.1 Generelt

Havner skjermet med molo har egenskaper som kan ha betydning for og/eller tiltrekke fugler på flere måter. Siden de er skjermet mot kraftig sjø og store bølger blir de ofte brukt av enkelte arter som rasteområde, spesielt i dårlig vær. Siden havner skaper et rolig innenskjærs miljø blir de også brukt til næringssøksområde for fuglearter som ikke jakter pelagiske byttedyr, eksempelvis ærfugl (bløtdyrspiser) og rødnebbterne (jakter småfisk i vannoverflaten). Videre vil områder med menneskelig aktivitet ofte tiltrekke seg måker som nærer seg av vårt avfall, og en havn med fiskeriaktivitet vil derfor naturlig nok tiltrekke en del måker.

En mer detaljert og inngående beskrivelse av fuglelivet i Andenes havn, med komplett artsliste, er vist i Heggøy & Eggen (2018).

3.2 Raste- og næringssøksområder

Tellingene viser at det er stormåker og storskarv som utgjør hoveddelen av fugleartene som benytter Andenes havn som rasteområde.

Særlig ærfugl (NT), måker og terner bruker Andenes havn til næringssøk. Alle disse er arter som vanlig bedriver næringssøk innenskjærs.

Ærfugl (NT) bedriver næringssøk i hele havnen, men tellingene tyder på at dette foregår hovedsakelig i østlig del. Dette kan være fordi de er mindre menneskelig aktivitet her, eller at det av en annen grunn er mer tilgjengelig næring her.

Andenes havn har også et fiskemottak, og dette tiltrekker seg måkefugler som forsøker seg på fiskeavfall og andre næringsrester som kan bli tilgjengeliggjort fra fiskebåter og mottaket.

Vestre del av havnen (anvist som delområde 1 i Figur 6) har funksjon for enkelte NT-arter, og gis derfor **noe verdi**.

Siden østre del av havna (anvist som delområde 2 i Figur 6) har en viktigere funksjon for NT-arter, gis denne **middels verdi**.

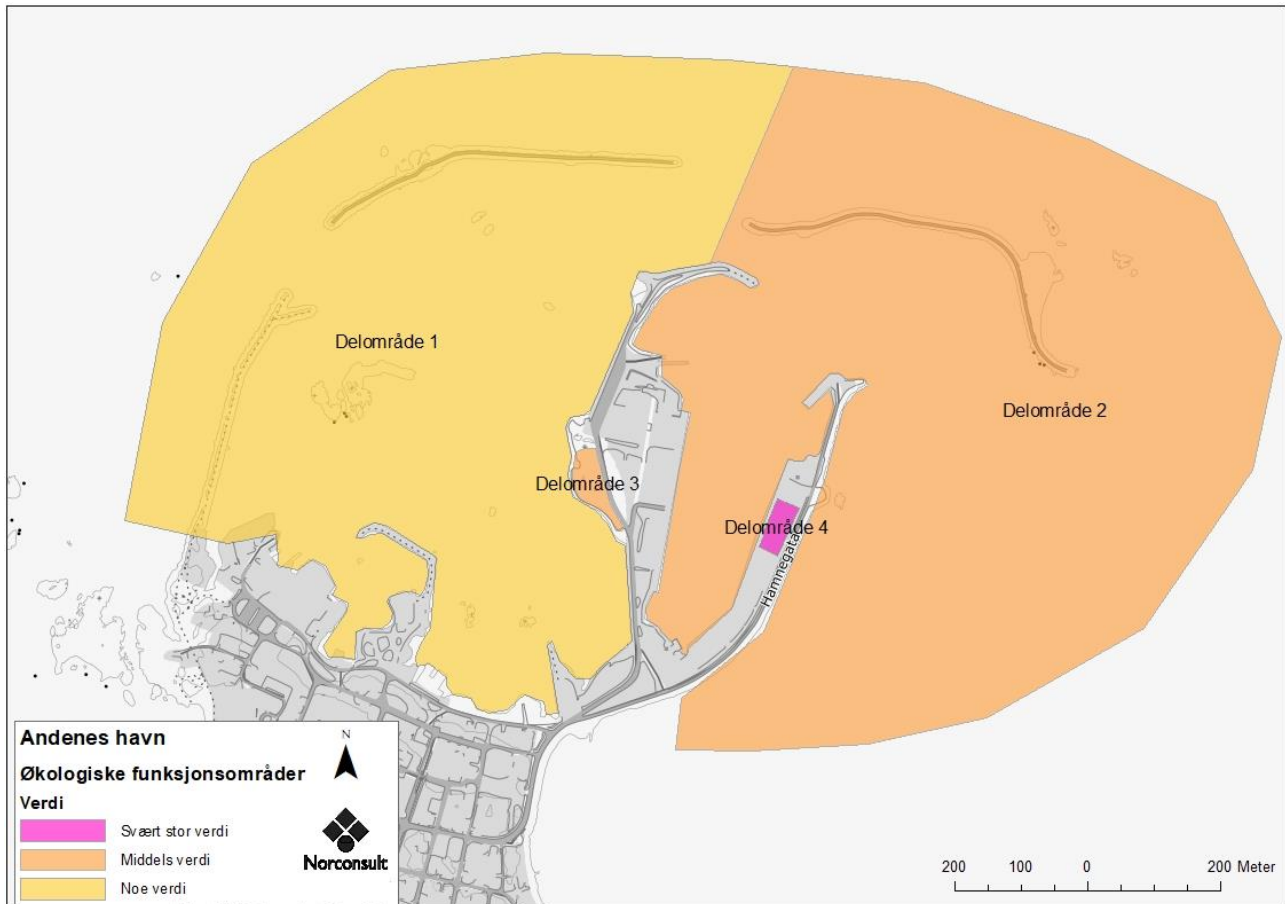
Figur 7. Praktærfugl i Andenes havn. Foto: Lars Jørgen Rostad, Norconsult

3.3 Hekkeområder

Det har etablert seg en hekkekoloni med fiskemåke (NT), rødnebbterne og gråmåke i midtre havn. Området er anvist som delområde 3 i Figur 6. Siden dette er et hekkeområde for fredete arter og en NT-art gis områdes **middels verdi**.

På en bygning øst i planområdet hekker gråmåke og krykkje (EN) (delområde 4 i Figur 6). Siden området har funksjon for en EN-art gis området **svært stor verdi**.

3.4 Verdikart

Figur 6. Verdikart over planområdet.

4 Påvirkning og konsekvenser

4.1 Generelt

Generelt innebærer tiltaket mer arealbeslag og menneskelig aktivitet innenfor planområdet, og dette er to faktorer som kan bidra til å redusere områdetets kvalitet for fugler. Imidlertid er områdetets eksisterende verdier for fugl er i utgangspunktet knyttet til menneskelige inngrep og aktivitet, gjennom havneanlegget og funksjonene dette har for en rekke fuglearter på Andøya.

4.2 Raste- og næringssøksområder

I anleggsfasen

Støy og høy aktivitet i anleggsfasen vil kunne forstyrre fugl som befinner seg i nærhet til havnen, og kan gjøre havna mindre attraktiv som næringssøksområde for disse. Dette kan føre til at en del fugl vil forlate området med mindre næringsverdi i stedet, og få redusert overlevelse og reproduksjon som følge av dette. Videre er det rimelig å anta at havna i mindre grad vil brukes som rasteområde når tiltaket skal oppføres på grunn av støy og høy menneskelig aktivitet.

I driftsfasen

Tiltaket innebærer noe økt aktivitet i havnen. Dette kan føre til mer menneskelig forstyrrelse av fuglene i her, men dette antageligvis ikke særlig utslagsgivende. Derfor er det lite som antyder at planene vil redusere områdetets kvaliteter for rastende fugl i driftsfasen i noen særlig grad.

Fylling ut i sjøen reduserer antall holmer og skjær som fuglene kan raste på, og vil i tillegg føre til at det blir mindre areal for næringssøkende fugl å jakte på.

Vurdering av påvirkning

Det er lite som antyder at tiltaket vil ha noen spesielt negative virkninger på områdene med funksjon som raste- og næringssøksområder, men på bakgrunn av usikkerheten rundt dette vurderes det etter føre-var-prinsippet at både delområde 1 og 2 kommer til å bli **ubetydelig-noe forringet**.

4.3 Som hekkeområde

Støy og høy menneskelig aktivitet i forbindelse med anleggsfasen kan føre til at fugl ikke går til hekking eller oppgir hekking dersom de blir forstyrret i hekkesesongen. Vann- og sjøfugl er blant de fuglegruppene som har størst oppfluktsavstander, og forstyrrelser i hekketiden kan derfor være spesielt skadelig. Når hekkende fugl forlater redet øker sannsynligheten for predasjon på egg og unger og ved lang tids fravær kan dødelighet hos avkom også øke som følger av stress og matmangel. Hyppige forstyrrelser som fører til oppflukt vil også redusere områders egnethet som raste- og hvileplasser. Forstyrrende støy kan dermed føre til endret arealbruk og i verste fall nedsatt kondisjon og overlevelse i både lokale og trekkende bestander av sjøfugl. Dersom hekkingen blir avbrutt i selve hekkesesongen vil dette være spesielt negativt, både på individ- og lokalt populasjonsnivå, da fuglene allerede har investert en del ressurser i hekkingen og vil kunne få redusert overlevelse på grunn av ressursinvestering i en hekking som ikke ga reproduksjon.

Det er store forskjeller mellom arter i hvordan de reagerer på og tilpasser seg støy og andre forstyrrelser. I områder der forstyrrelser opptrer forutsigbart, som for eksempel langs bestemte ruter for båttrafikk, vil arter i stor grad være tilvent. Planområdet er i dag preget av stor aktivitet hele året, og det er sannsynlig at fugl som oppholder seg i nærheten har relativt høy toleranse for denne typen forstyrrelser. Støy fra sprengninger vil imidlertid likevel kunne være en stor påkjenning, fordi fuglene ikke er vant til dette. I trekkperioder, på våren

og senhøstes vil innslaget av mindre tilvent fugl kunne være større og effektene av forstyrrelser kan derfor også forventes å være større. Vinteren er en sårbar periode for overvintrende fugl, som da er avhengig av store energireserver for å kunne overleve kulde og korte dager. Hyppig oppflukt i denne perioden vil også kunne være svært skadelig. Fyllingen i midtre havn som i dag fungerer som hekkeområde for rødnebbterne, fiskemåke og gråmåke (delområde 3) er planlagt å bli bygningsflate og andre harde flater. Det må derfor tas utgangspunkt i at fuglene ikke lenger kommer til å hekke her. Riktignok er området hekkolonien ligger på allerede regulert til «Kombinert bebyggelse og anleggsformål» i kommuneplanen fra 2013, og ville derfor i 0-alternativet ha kunne utgått på sikt på grunn av utbygging eller andre formål med området uavhengig av planene som utredes her. Altså innebærer det nye planforslaget de samme virkningene på hekkende fugl som 0-alternativet. Siden virkningene av den nye planen skal veies mot 0-alternativet vurderes ikke virkningene av denne mot hekkolonien å være spesielt store.

Med de planene som foreligger for denne utredningen ligger ikke delområde 4 an til å bli berørt av tiltaket i det hele tatt.

Vurdering av påvirkning

Det vurderes at delområde 3 vil bli **ubetydelig-noe forringet** og delområde 4 **ubetydelig påvirket**.

4.4 Sammenstilling av konsekvenser og konklusjon

Sammenstilling av verdi og påvirkning til konsekvens for hvert enkelt delområde er gitt i tabell 3 under.

Tabell 4. Sammenstilling av konsekvenser

Delområde	Funksjon	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1	Rast- og næringssøk	Noe verdi	Ubetydelig-noe forringet	Ubetydelig/1 minus (0/-)
2	Rast- og næringssøk	Middels verdi	Ubetydelig-noe forringet	1 minus (-)
3	Hekkeområde	Middels verdi	Ubetydelig-noe forringet	1 minus (-)
4	Hekkeområde	Svært stor verdi	Ubetydelig påvirket	Ingen/ubetydelig (0)

Ut ifra sammenstilling av konsekvenser i Tabell 4 vurderes det at tiltaket samlet vil føre til en **noe negativ konsekvens** for fuglelivet i Andenes havn. Spesielt påvirkningen på hekkeområdet er vektlagt tungt. Det presiseres at alle konsekvenser i stor grad er satt etter føre-var-prinsippet (NML §9) på grunn av usikkerhet rundt mulige negative virkninger, og at den samlede konsekvensen for fuglelivet i havna sannsynligvis vil være mindre reelt sett enn det som forespeiles i denne utredningen. Tiltak i henhold til foreslått områderegulering forventes i liten grad å komme i konflikt med nasjonale målsetninger om biologisk mangfold og økologisk tilstand slik de er nedfelt i Naturmangfoldloven

5 Konsekvensreduserende tiltak

Store deler av de negative konsekvensene kan unngås eller betraktelig reduseres dersom det ikke blir bygningsflater i hekkolonien i delområde 3.

Konsekvensene knyttet til forstyrrelse av hekkende fugler i anleggsfasen kan reduseres dersom anleggsperioden legges utenom hekkeperioden i mai-august. Det kan også argumenteres for at konsekvensene for hekkende fugl vil reduseres dersom de hindres i å gå i hekking i hekkolonien i det aktuelle året tiltaket har anleggsstart. På den måten vil ikke fuglene unødige investere ressurser i en hekking som uansett aldri vil bli vellykket, og det kan hende at de får til å hekke på et annet sted i stedet, før det er for sent å gå til hekking.

6 Referanser

Heggøy, O., & Eggen, M. (2018). *Forekomst og områdebruk av sjøfugler i Andenes havn. NOF-notat 2018-11.*

Henriksen, S., & Hilmo, O. (2015). (red). *Norsk rødliste for arter 2015.* Artsdatabanken, Norge.